

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Сучасні теорії миру та конфліктів

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	2
Семестр	4

Статус вибіркова дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	5
Годин	150

Семестровий контроль Залік
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Багінський Андрій Владиславович Доцент кафедри соціології Кандидат політичних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	andrei.baginsky@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	18	36	18	36	0	0
Заочна	3	6	4	8	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни: формування у студентів розуміння сутності сучасних теорій конфліктів та миру, шляхів врегулювання конфлікту, що спираються на новітні соціологічні дослідження.

Навчальна дисципліна «Сучасні теорії миру та конфліктів» належить до циклу професійної підготовки (за вибором). Дисципліна «Сучасні теорії миру та конфліктів» для студентів спеціальності 054 «Соціологія» пов'язана з навчальними дисциплінами «Історія та теорія врегулювання конфліктів», «Політична наука: конфліктологічний підхід», «Теорія та практика переговорів», враховуючи, що соціальні конфлікти є спільним об'єктом вивчення даних дисциплін. Для студентів інших спеціальностей засвоєння дисципліни пов'язане з попереднім вивченням соціогуманітарних дисциплін циклу загальної підготовки.

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть можливість аналізувати сучасні теорії конфліктів та миру, шляхи врегулювання конфлікту, що спираються на новітні соціологічні дослідження. Викладач надаватиме цілісний огляд багатоманітних типів сучасних конфліктів та характеризує соціальні причини їх виникнення. На заняттях буде виявлено особливості новітніх форм миротворчої діяльності. Викладач продемонструє роль посередництва і переговорів у врегулюванні і трансформації конфлікту. Буде розглянуто теоретичні підходи щодо управління конфліктом та заходи миробудівництва.

Студенти вмітимуть здійснювати аналіз причин, динаміки та наслідків конфлікту через побудову карти конфлікту на семінарських заняттях. Від студентів очікується вміння застосовувати положення сучасних теорій конфлікту та миру до аналізу конфлікту на Донбасі. Для проміжної атестації з дисципліни передбачається здатність студента здійснювати критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру на основі новітніх концепцій, що будуть викладені у курсі. Для провадження подальшої професійної діяльності студенти набувають навичок формулювання переговорних позицій під час врегулювання конфлікту, отримують знання щодо основ медіації та засад проведення діалогу.

Для максимальної оцінки з заліку передбачається критичне володіння студентами положень розглянутих теорій миру та конфліктів, знання взаємозв'язків між механізмами миротворчості, миробудівництва та демократизації, а також здатності вільно наводити приклади миротворчої діяльності у соціально-політичних конфліктах сучасності в різних країнах, послуговуючись теоріями миротворчості.

Перелік тем

Розділ 1. Умови конфлікту та миротворчості.

Тема 1.1. «Конфлікт» та «мир» як поняття у сучасних соціальних теоріях.

Тема 1.2. Міжнародні та національні виміри збройних конфліктів.

Тема 1.3. Соціальні причини та динаміка конфліктів та миру.

Тема 1.4. Війна як різновид соціально-політичного конфлікту.

Тема 1.5. Геноцид як прояв масового насильства.

Сучасні теорії миру та конфліктів

Тема 1.6. Підтримка миру та миробудівництво на сучасному етапі.

Тема 1.7. Жертви конфлікту у фокусі сучасних теорій миротворчості.

Тема 1.8. Соціальні наслідки примусової міграції.

Тема 1.9. Політичні, економічні та ідеологічні виміри ліберального миру.

Розділ 2. Мирні процеси, медіація та постконфліктне врегулювання

Тема 2.1. Мирні процеси та переговори.

Тема 2.2. Медіація у мирних процесах.

Тема 2.3. Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту.

Тема 2.4. Стратегії управління конфліктом.

Тема 2.5. Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.

Тема 2.6. Сутність правосуддя перехідного періоду.

Тема 2.7. Механізми правосуддя перехідного періоду.

Тема 2.8. Примирення як мета і процес постконфліктного врегулювання.

Тема 2.9. Мобілізація держави та громадянського суспільства у конфлікті на Донбасі.

Результати навчання¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних теоретичних підходів до розуміння сутності та типів конфлікту, основних понять миротворчості.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії; експрес-контрольна 1	Тиждень 1-2
2	Досвід проведення групових дискусій щодо теоретичних положень миротворчості та врегулювання конфліктів.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2-17
3	Знання особливостей сучасної системи міжнародних відносин та світового порядку як факторів соціально-політичних конфліктів.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Вміння розробити аналітичну карту конфлікту з урахуванням соціальних його причин.	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 4

¹ Learning outcomes.

Сучасні теорії миру та конфліктів

		презентація	
5	Вміння здійснювати критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 2	Тиждень 5-17
6	Знання основних проблем, що постають перед державою та громадянським суспільством при вирішенні конфлікту.	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 6-10, 12
7	Вміння формулювати переговорну позицію під час вирішення конфлікту.	Імітаційна вправа	Тиждень 10-11
8	Знання взаємозв'язків між механізмами миротворчості, миробудівництва та демократизації.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 3; Модульна контрольна робота 2	Тиждень 13-17
9	Досвід проектування дослідження соціальних аспектів сучасних конфліктів.	Домашня контрольна робота	Тиждень 15
10	Вміння застосовувати положення сучасних теорій конфлікту та миру до аналізу конфлікту на Донбасі	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 4	Тиждень 16-18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Сучасні теорії миру та конфліктів” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій сучасних теорій соціально-політичних конфліктів та миротворчості, демонструє кейси сучасних конфліктів, може відтворювати матеріал у вигляді презентації. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 4 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Сучасні теорії миру та конфліктів

Отримавши базові знання щодо сутності, типології конфлікту та форм миротворчої діяльності, студенти розроблятимуть карту конфлікту, що передбачає аналіз його соціальних причин. Результати аналізу студенти презентують під час одного з семінарських занять. Передбачається проведення імітаційної вправи, щодо тренування навичок переговорів та ролі “третьої сторони” при врегулюванні конфліктів. Домашня контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів, самостійного пошуку літератури, формулювання гіпотез щодо соціально-політичних конфліктів сучасності. Тема домашньої контрольної роботи має довільний характер і обмежується лише предметом навчальної дисципліни. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням врегулювання конфліктів.

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
5. <https://nsuworks.nova.edu/pcs/about.html> – Peace and Conflict Studies Journal

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-контрольні на лекціях	20	5	4	20
4.	Домашня контрольна робота (ДКР)	20	20	1	20
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	10	2	20
6.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Сучасні теорії миру та конфліктів

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	$RD \geq 12$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування ДКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але ДКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ДКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за ДКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються	-2 бали

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Сучасні теорії миру та конфліктів

Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами ³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
----------	-----------------	-----------------

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

Сучасні теорії миру та конфліктів

Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵		≥ 20 балів
	–
	+

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ4 Сучасні теорії миру та конфліктів			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН5	Знання соціологічних теорій конфлікту, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх управління та попередження.	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні, МКР, ДКР, залік
ЗН7	Сучасних дискусій та рефлексій щодо досліджень соціального, політичного, культурного, економічного, наукового життя	Метод кейсів, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи, ДКР
УМ10	Уміння використовувати принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, попереджувати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та	Метод кейсів, імітаційні методи	Практична перевірка

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Сучасні теорії миру та конфліктів

	освітніх технологій		
--	---------------------	--	--